TÜRKİYE İŞ KURUMU

2021 YILI İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ SEKTÖRÜ İŞGÜCÜ PİYASASI RAPORU

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER 2
TABLOLAR LİSTESİ 3
GRAFİKLER LİSTESİ 4
GİRİŞ 6
2021 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI 8
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ SEKTÖRÜ RAPORU 8
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 9
İşyeri Verileri 9
Mevcut İstihdam Verileri 14
AÇIK İŞLER 17
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 26
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 32
İDARİ VE DESTEK HİZMETLERİ FAALİYETLERİ SEKTÖRÜNDE GELECEĞİN MESLEKLERİ 36
SONUÇ 37

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: COVİD-19 Döneminin 2+İstihdamlı İşyerlerini Etkileme Durumu 16
Tablo 2: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi 21
Tablo 3: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler..... 22
Tablo 4: En Fazla Açık İş Olan Meslekler..... 24
Tablo 5: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek 25
Tablo 6: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 28
Tablo 7: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler 29
Tablo 8: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları..... 31
Tablo 9: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi..... 33
Tablo 10: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 34
Tablo 11: Gelecek 10 Yıl İçerisinde İşgücü Piyasasında Yaşanan Teknolojik Değişim Ya Da Dönüşümün İstihdama Yansıması Oranları 35

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı 9
Grafik 2: Kısmi Zamanlı Çalışma, Vardiya ve İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı..... 10
Grafik 3: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı 11
Grafik 4: AR-GE Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı 12
Grafik 5: E-Ticaret Uygulaması Olan İşletme Oranları..... 13
Grafik 6: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı 14
Grafik 7: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı 15
Grafik 8: İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri Sektörü Son 5 Yılın Açık İş Oranları..... 18
Grafik 9: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları 19
Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 20
Grafik 11: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 23
Grafik 12: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı..... 27
Grafik 13: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri 30

GİRİŞ

İşgücü piyasasında, arz ve talebin etkin bir şekilde eşleşmesi için, öncelikle piyasanın ihtiyaçlarını belirlemek gerekmektedir. İşgücü piyasasının mevcut durumunu ortaya koymak, seyrini izlemek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla İŞKUR tarafından, 2007 yılından beri periyodik olarak İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) gerçekleştirilmektedir. Farklı metodolojilerle, 2007'den beri devam eden araştırmalar, 2011 yılının ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle sürdürülmektedir. TÜİK altyapısı ile örneklem belirlenmekte ve yine bu işbirliği sayesinde çalışmanın teknik kısmı takip edilmektedir.

Araştırmanın temel amacı, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına ve bu verilere ihtiyaç duyacaklara bilgi üretmektir.

2020 yılında olduğu gibi 2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasının COVID-19 sürecinden etkilenmemesi için Kurumumuz yoğun bir çaba harcamıştır. Bu kapsamda, çalışma metodolojisinde bir takım değişiklikler yapılmıştır. 2012 yılından itibaren yüz yüze uygulanan soru formları, İl Müdürlüklerimizin kapasitesi ve işyerlerine ulaşma yöntemlerine bağlı olarak; telefon, mail ve yüz yüze yöntemlerin tamamı kullanılarak uygulanmıştır. Ayrıca süreç gereği 2020 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında 2-9 çalışanı olan işyerleri çalışmanın kapsamından çıkartılmıştı. Fakat 2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına 2-9 çalışanı olan işyerleri çalışmanın kapsamına tekrar alınmıştır. 2-9 istihdamlı 1 milyon 231 bin 489, 10-19 istihdamlı 95 bin 312, 20+ istihdamlı 82 bin 988 olmak üzere toplam 1 milyon 409 bin 789 işyeri ile ilgili veriler derlenmiştir. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe ise 2-9 istihdamlı 20 bin 663, 10-19 istihdamlı 2 bin 701, 20+ istihdamlı 4 bin 425 olmak üzere toplam 27 bin 788 işyeri ile ilgili veriler derlenmiştir.

Çalışmada daha önceki yıllarda olduğu gibi; 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri 77 ilde tam sayım 4 ilde örneklem yöntemi ile il düzeyi ve Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde, 2-9 ve 10-19 istihdamlı işyerleri örneklem yöntemiyle sadece Türkiye genelini tahmin edecek şekilde çalışma kapsamına dâhil edilmiştir.

Çalışma sonuçlarına göre Türkiye geneli ve il düzeyi raporlarının yanı sıra sektörel raporlar da hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflamasına (NACE Rev 2.) göre; Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık, Kamu Yönetimi ve Savunma; Sosyal Güvenlik, Hane Halklarında İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan, 2 ve daha fazla istihdamlı işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada ise idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüne yönelik veriler değerlendirilmiştir.

2021 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ SEKTÖRÜ RAPORU

İşgücü Piyasası Araştırmalarının temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen sektörel ve mesleki değişim ile gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu kapsamda 2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırması 22 Mart – 30 Nisan 2021 tarihleri arasında 2-9, 10-19 ve 20+ işyerlerine soru formu uygulayarak gerçekleştirilmiştir.

Uluslararası sektörel ve mesleki sınıflandırmalar kullanılarak yapılmış olan bu araştırmada il düzeyinde sonuç alabilmek maksadıyla 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde örneklem yöntemiyle çalışma gerçekleştirilmiştir. Örneklem yapılan iller İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa'dır. 2-9 ve 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise ülke geneli için örneklem yöntemi kullanılmıştır.

2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 70 bin 693 işyerine soru formu uygulanarak 1 milyon 409 bin 789 işyerine yönelik veri derlenmiştir. 1 milyon 409 bin 789 işyerinde 14 milyon 911 bin 962 çalışan tespit edilmiştir.

2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları kullanılarak Türkiye geneli ve il raporları dışında sektörel raporlar da oluşturulmuştur. Bu raporda idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü özelinde sonuçlar ele alınacaktır. Bu sebeple rapor içerisinde zaman zaman idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründen bahsedilirken "sektör" ifadesi kullanılmıştır.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörünün alt sektörleri içinde kiralama ve leasing faaliyetleri, istihdam faaliyetleri, seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ile ilgili faaliyetler, güvenlik ve soruşturma faaliyetleri, binalar ile ilgili hizmetler ve çevre düzenlemesi faaliyetleri, büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri yer almaktadır. Özellikle raporda meslek bazında veriler incelenirken idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörünün kapsamı dikkate alınmalıdır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe 27 bin 788 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 1 milyon 191 bin 961 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 2'si, çalışanların yüzde 8'i idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründedir. Çalışan oranı işyeri oranına göre daha fazladır. Ülkemizde istihdamın en çok yer aldığı sektörlerden bir tanesi de idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Türkiye'de hizmet sektöri içinde idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü önemli bir paya sahiptir.

İşyeri Verileri

İşyeri verileri bölümünde araştırma kapsamındaki idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin özelliklerine ilişkin veriler ortaya konacaktır.

Grafik 1'de sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin büyüklüklerine göre dağılımı incelenmiştir.

Grafik 1: Çalışan Sayısına Göre İşyerlerinin Dağılımı

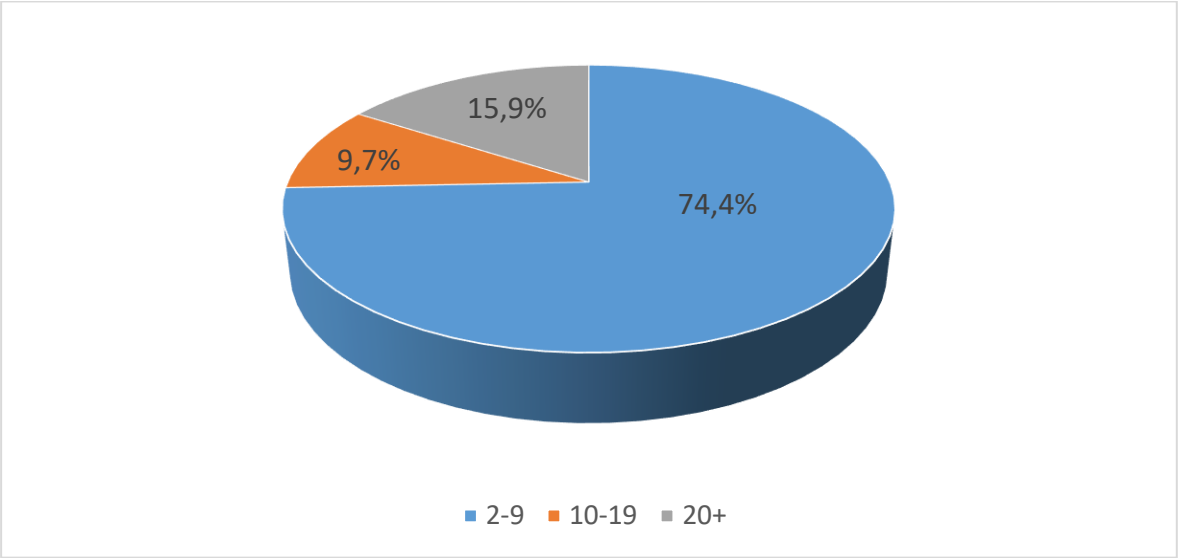

Kaynak: İPA 2021

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 74,4'ü 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden ve yüzde 9,7'si 10-19 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 20 ve daha fazla istihdamlı işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde yüzde 15,9 oranında bulunmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 87,4'ü 2-9 arası ve yüzde 6,8'i 10-19 arası

istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. Türkiye genelindeki 20+ istihdamlı işyerlerinin toplam işyerleri içindeki payı ise yüzde 5,9'dur. Türkiye genelinde faaliyet gösteren işyerleri için aynı değerlendirme yapıldığında 2-9 arası istihdamlı işyerlerinin idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründen daha fazla olduğu ancak 10-19 ve 20+ istihdamlı işyerlerinin ise tam tersi olarak idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründen daha az olduğu görülmektedir.

Grafik 2: Kısmi Zamanlı Çalışma, Vardiya ve İhracat Yapan İşyerlerinin Oranı

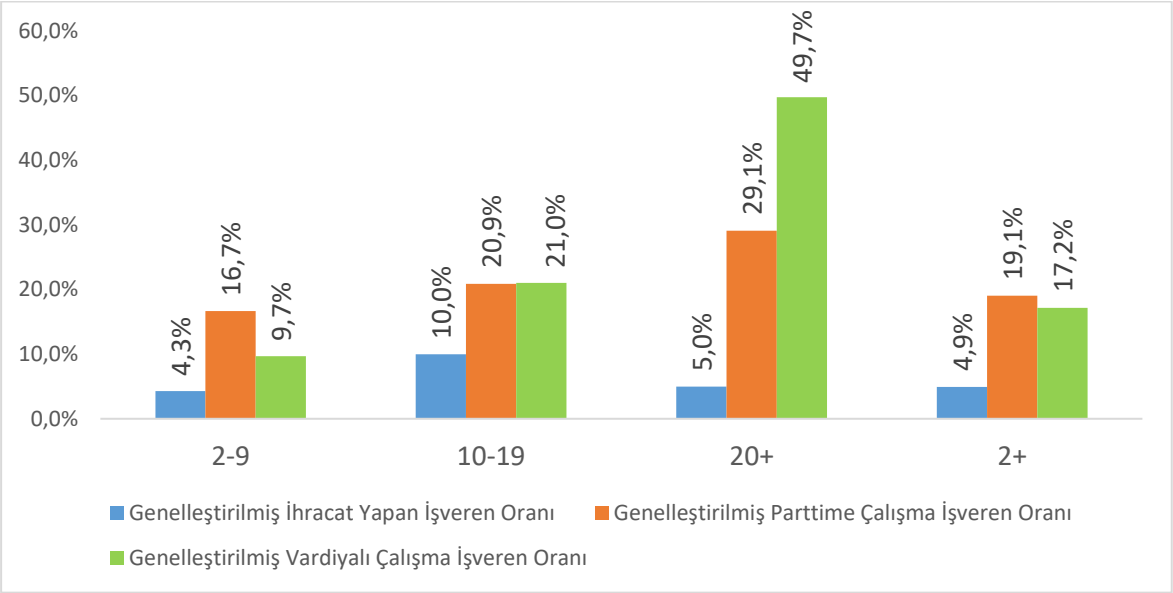

Kaynak: İPA 2021

Sektördeki ihracat yapan işyerlerinin oranı yüzde 4,9'dur. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü bu alanda Türkiye geneline göre 1,8 farkla daha düşük bir orana sahiptir. Türkiye genelinde toplam işyerlerinin yüzde 6,7'si ihracat yapmaktadır. Sektörde işyeri büyüklüğü arttıkça ihracat yapma oranında dalgalı bir seyir izlemektedir. 2-9 istihdamlı işyerlerinde yüzde 4,3, 10-19 istihdamlı işyerlerinde yüzde 10 ve 20+ istihdamlı işyerleri için yüzde 5'dir. Vardiyalı çalışma gerçekleştiren işyerleri ise sektördeki işyerlerinin yüzde 17,2'sini oluşturmaktadır. 2-9 istihdamlı işyerlerinde yüzde 9,7, 10-19 istihdamlı işyerlerinde yüzde 21 ve 20+ istihdamlı işyerleri için yüzde 49,7'dir. Vardiyalı çalışma yapmak, sektörde Türkiye geneline göre daha yüksektir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin oranı yüzde 8,8 olarak gerçekleşmiştir.

Kısmi çalışma gerçekleştiren işyerleri ise sektördeki işyerlerinin yüzde 19,1'ini oluşturmaktadır. 2-9 istihdamlı işyerlerinde yüzde 16,7, 10-19 istihdamlı işyerlerinde yüzde 20,9 ve 20+ istihdamlı işyerleri için yüzde 29,1'dir. Kısmi çalışma yapmak, sektörde Türkiye

geneline göre daha yüksektir. Türkiye genelinde kısmi çalışma yapan işyerlerinin oranı yüzde 10,8 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 3: Yatırım Planlayan İşyerlerinin Oranı

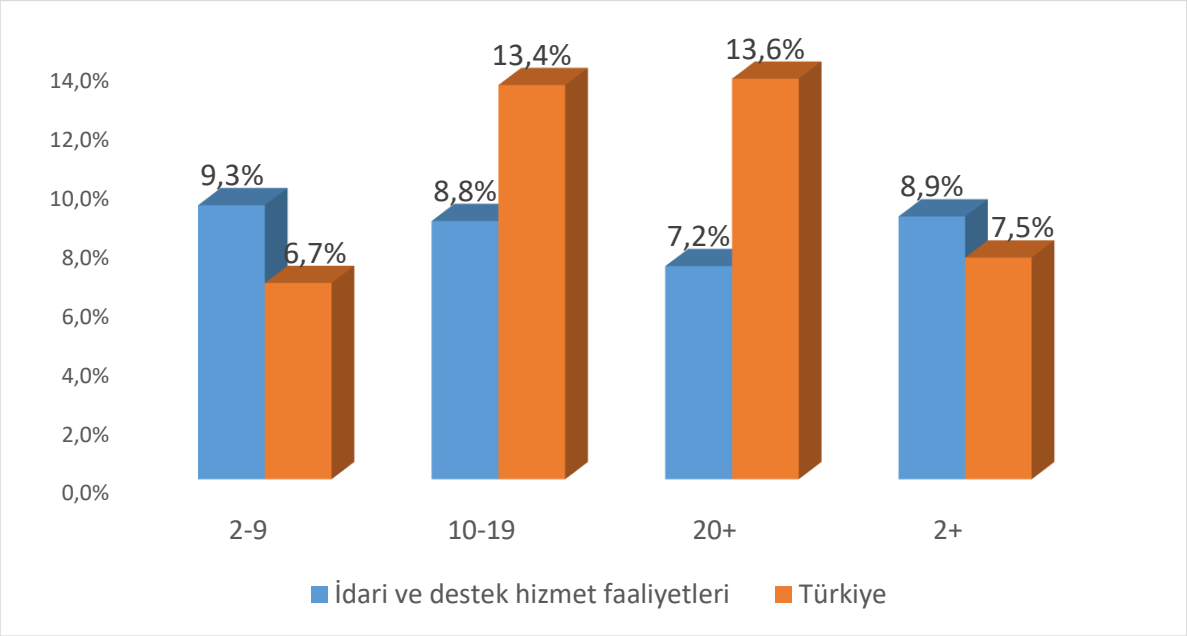

Kaynak: İPA 2021

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 8,9'u gelecek 1 yıl içinde yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 7,5 olarak gerçekleşmiştir. Ülke genelinde ise işyeri büyüklüğü arttıkça yatırım planlayan işyeri oranı artarken sektörde yatırım planlayan işyeri oranında bir azalış görülmektedir.

Sektörde, yatırım planlayan işyerlerinin yüzde 44,3'ü "ilave yatırım", yüzde 29,1'i "teknolojik yatırım, yüzde 32,3'ü "stratejik yatırım" yapacağını, yüzde 23,4'ü "diğer yatırım" seçeneğini belirtmişlerdir.

Grafik 4: AR-GE Çalışması Yapan İşyerlerinin Oranı

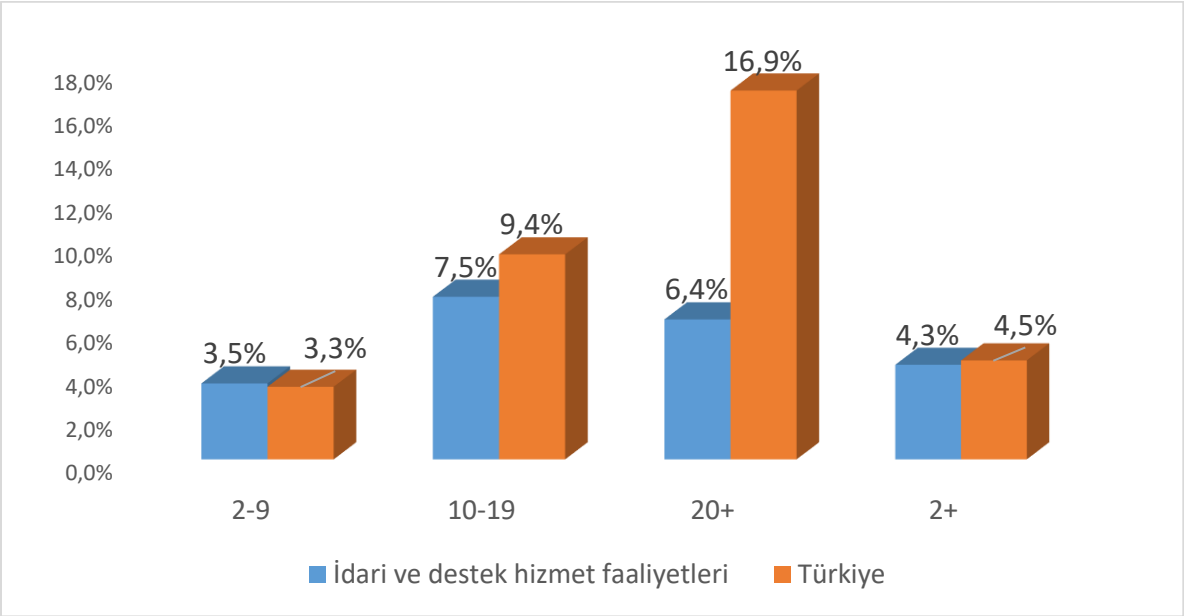

Kaynak: İPA 2021

Sektörde olup araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 4,3'ünde AR-GE çalışması yapıldığı belirtilmiştir. Türkiye genelinde ise AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı yüzde 4,5 olarak gerçekleşmiştir. Sektördeki AR-GE çalışması yapan işyeri oranı ülke geneline yakındır.

Sektördeki işyeri büyüklüklerine göre oranlar incelendiğinde ise; işyeri büyüklüğü arttıkça AR-GE çalışması yapan işyeri oranında dalgalı bir seyir görülmektedir. Sektörde AR-GE çalışması yapan işyerlerinin oranı; 2-9 istihdamlı işyerlerinde yüzde 3,5, 10-19 istihdamlı işyerlerinde yüzde 7,5 ve 20+ istihdamlı işyerleri için yüzde 6,4 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 5: E-Ticaret Uygulaması Olan İşyeri Oranları

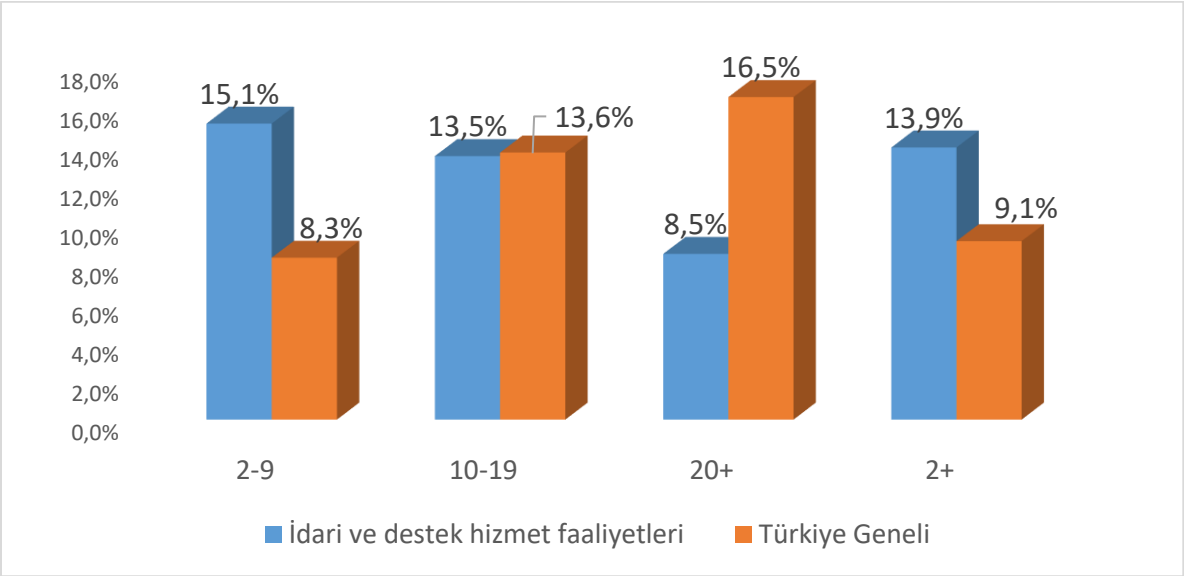

Kaynak: İPA 2021

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe e-ticaret uygulama oranı işyeri büyüklüğüne göre azalırken Türkiye genelinde ise arttığı görülmektedir. Sektörde e-ticaret uygulama oranı 2+ istihdamlı işyerlerinde yüzde 13,9 iken Türkiye genelinde bu oranın yüzde 9,1 olduğu görülmektedir.

Mevcut İstihdam Verileri

Bu bölümde idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü altında faaliyet gösteren araştırma kapsamındaki işyerlerinde istihdam edilenlere ilişkin verilere yer verilecektir.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 1 milyon 191 bin 961 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 70'i erkeklerden, yüzde 30'u ise kadınlardan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında bulunan işyerlerinde Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 14 milyon 911 bin 962 olarak tespit edilmiş olup, Türkiye genelinde toplam çalışanların yüzde 28,1'i kadınlardan oluşmaktadır. Sektörde kadınların ağırlığı Türkiye geneline göre yaklaşık 2 puan daha fazladır. Sektörde çalışan her 10 kişiden yaklaşık 3 kişisi kadındır.

Grafik 6: Sektörlere Göre Kadın Çalışanların Oranı

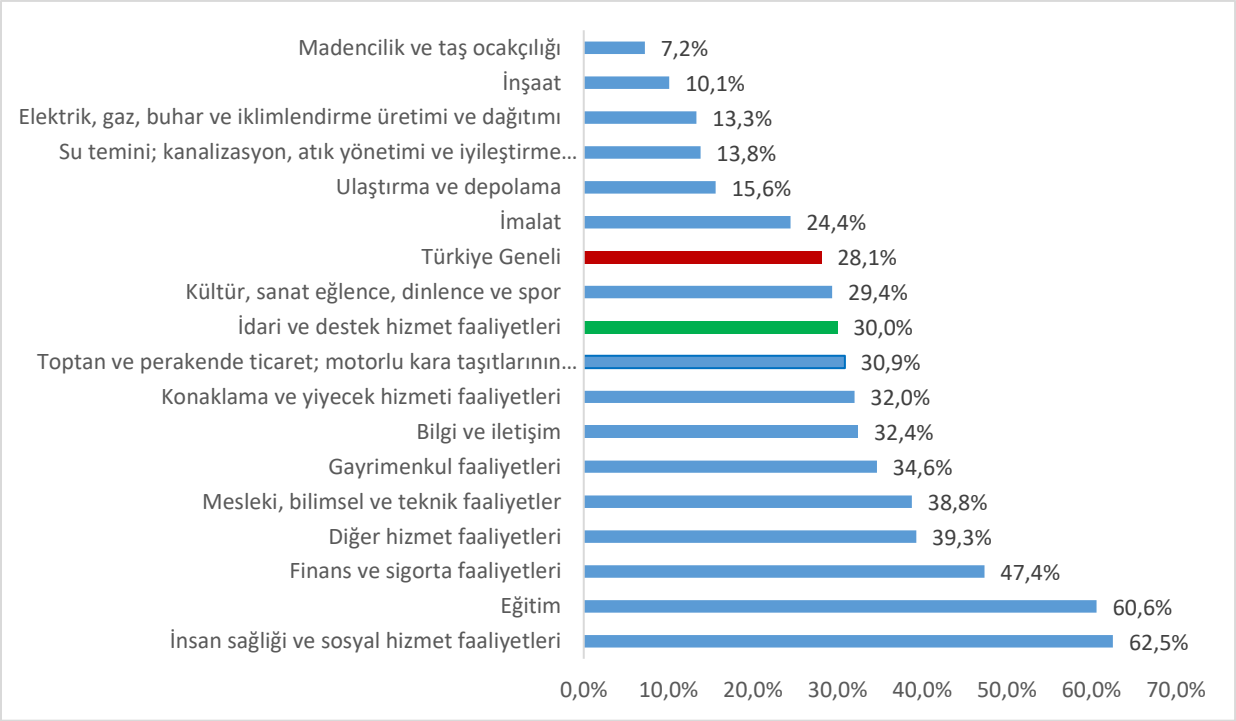

Kaynak: İPA 2021

Grafik 6'da sektörlere göre kadın çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranları gösterilmiştir. 2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında sektörde kadın çalışanların yüzde 30 iken, Türkiye genelinde bu oran 28,1'dir. Sektörde kadın çalışan sayısı 357 bin 357 iken Türkiye genelinde bu sayı 4 milyon 189 bin 113'tür. Sektörde kadın çalışanların oranı ülke genelinin üzerindedir.

Grafik 7: Çalışanların İşyeri Büyüklüklerine Göre Dağılımı

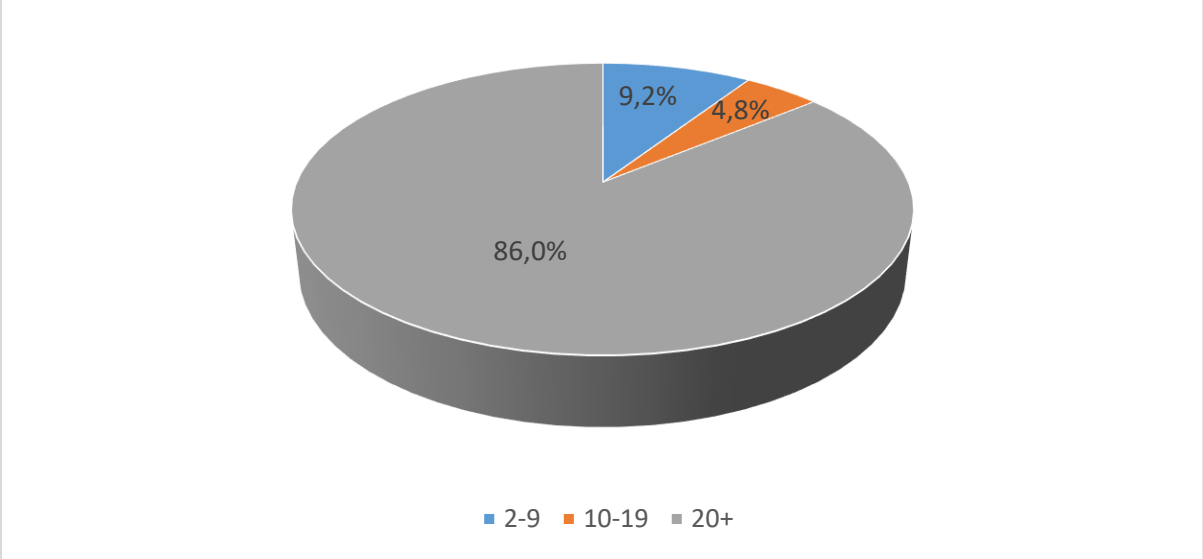

Kaynak: İPA 2021

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki çalışanların yüzde 9,2'sini 2-9 istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 86'sı 20+ ve yüzde 4,8'i 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde çalışmaktadır. Türkiye genelinde ise 20+ istihdamlı işyerlerindeki çalışanların toplam çalışanlar içindeki oranı yüzde 56,1 iken; 2-9 istihdamlı işyerleri için yüzde 32 ve 10-19 istihdamlı işyerleri için yüzde 11,9'dur. Sektörde, Türkiye geneline göre 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların oranı fazlayken 2-9 ve 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde daha az olduğu görülmektedir.

2-9 ve 10-19 arası istihdamlı işyerlerinin toplamı sayıca fazla olmasına rağmen çalışan sayısında ağırlık 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerindedir.

Tablo 1: COVİD-19 Döneminin 2+İstihdamlı İşyerlerini Etkileme Durumu

Sektör	Çok arttı	Arttı	Değişmedi	Azaldı	Çok azaldı	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	1,0%	2,9%	37,4%	41,5%	17,3%	100,0%
İmalat	1,2%	5,0%	26,7%	47,4%	19,8%	100,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,4%	1,3%	72,9%	22,0%	3,5%	100,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,6%	3,3%	38,1%	43,6%	14,4%	100,0%
İnşaat	0,5%	1,5%	30,2%	47,8%	20,0%	100,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	0,4%	4,9%	25,8%	48,3%	20,6%	100,0%
Ulaştırma ve depolama	0,6%	2,5%	26,7%	46,9%	23,3%	100,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,3%	1,2%	8,8%	42,5%	47,2%	100,0%
Bilgi ve iletişim	1,6%	6,2%	32,3%	40,9%	19,0%	100,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,1%	2,8%	29,1%	53,3%	14,7%	100,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,7%	1,5%	25,2%	48,1%	24,5%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3,0%	8,8%	31,9%	39,1%	17,2%	100,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,8%	3,0%	21,5%	41,4%	33,2%	100,0%
Eğitim	0,1%	1,3%	11,0%	47,3%	40,3%	100,0%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	2,9%	5,0%	24,2%	51,5%	16,5%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,5%	0,9%	16,2%	36,5%	45,9%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	1,0%	1,2%	19,1%	41,4%	37,3%	100,0%
Genel Toplam	**0,8%**	**4,0%**	**25,1%**	**46,2%**	**23,9%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2021

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe, COVİD-19 Döneminin 2+İstihdamlı İşyerlerini Etkileme Durumu incelendiğinde işverenlerin yüzde 3,8'i işlerinin arttığını, 21,5'i işlerinin değişmediğini ve yüzde 74,7'sinin ise işlerinin azaldığını belirtmiştir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 4,8'inin işlerinin arttığını, yüzde 25,1'inin işlerinin değişmediğini ve yüzde 70,1'inin ise işlerinin ciddi oranda azaldığını belirtmiştir. Tüm bu verilere bakarak sektörde her 10 işyerinden yaklaşık 8'inin ve Türkiye genelinde ise her 10 işyerinden 7'sinin pandemiden kaynaklı işlerinin azaldığını belirtmişlerdir.

AÇIK İŞLER

Açık iş; o an piyasada işgücü talep eden işyerlerinin istihdam ihtiyacını sayı, meslek, beceri ve eğitim düzeyi ile ortaya koyan verilerdir. Türkiye İş Kurumu olarak, bu veriyi, anlık ilanlarımızdan takip edebilmekteyiz. Ancak Türkiye geneli tüm açık iş verilerini tahmin etme adına, 4 dönemlik "Açık İş Araştırması" gerçekleştirdiğimiz gibi en kapsamlı araştırmamız olan "İşgücü Piyasası Araştırması''nda da soru formunda yer almaktadır. Bu veri ile işgücü piyasasında talep tarafının ihtiyaçlarını ortaya konmakta; meslek, beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde edilerek gerek işgücü yetiştiren kurum kuruluşlara, gerekse arzın bizzat kendisine yol gösterici bilgi üretilmektedir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerine 2021 yılı 22 Mart – 30 Nisan tarihleri arasında ziyaret gerçekleştirildiği zamanda açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. İşyerlerine bu soru kapsamında açık iş bulunan mesleklerin yanında bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, açık işlerinde engelli işgücü tercih edip etmeyecekleri, aranılan beceriler ve açık işlerini hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur.

Araştırma kapsamında idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe 27 bin 788 işyerinden 2 bin 225'inde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, 2 bin 225 işyerinden toplam 16 bin 253 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır.

Grafik 8: İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri Sektörü Son 5 Yılın Açık İş Oranları

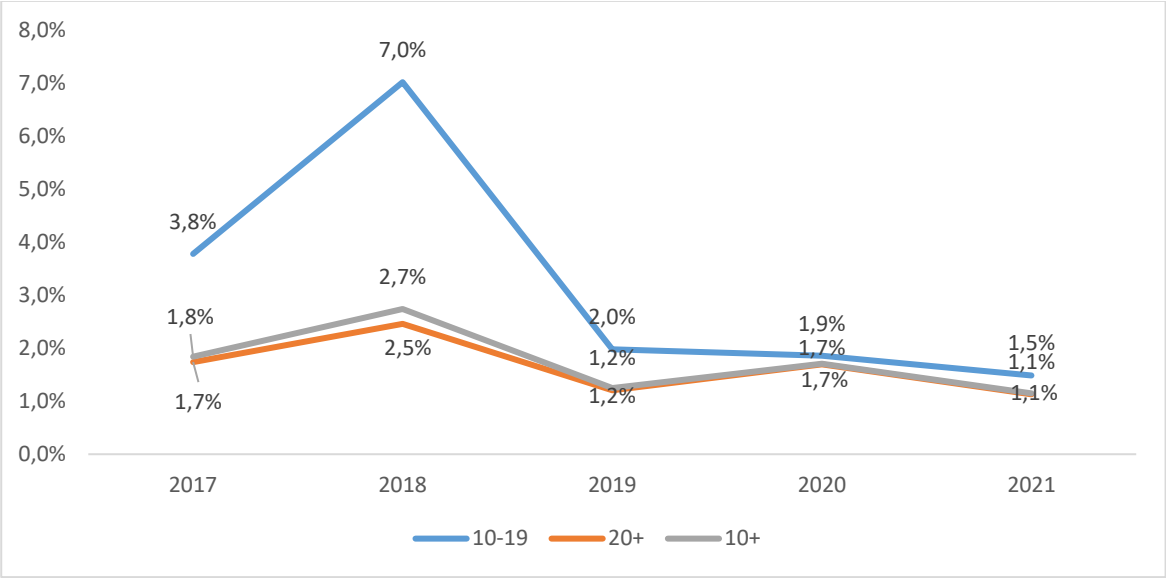

Kaynak: İPA 2021
Not: 2020 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında 2-9 istihdamlı işyerleri çıkarıldığı için 10+istihdamlı işyerleri baz alınmıştır.

Sektördeki 10+ istihdamlı işyerlerinin son beş yılın açık iş oranları incelendiğinde 2017 yılından 2018 yılına kadar bir artış yaşandığı görülmekte olup ancak 2018 yılından 2019 yılına kadar bir azalış olduğu gözlemlenmektedir. 2020 yılından 2021 yılına kadarki azalışın en sebeplerinde biri pandeminin etkisinin devam ettiği görülmektedir.

Sektördeki açık iş oranı yaklaşık yüzde 1,1 olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin yaklaşık 99'unun fiili istihdamda olduğu, yaklaşık bir kişilik ise personel açığının bulunduğu tespit edilmiştir. Açık iş oranı Türkiye genelinde yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Sektörün açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranından yaklaşık 0,4 puan altında gerçekleşmiştir. Sektörün eleman ihtiyacı Türkiye ortalamasının altındadır.

Aşağıdaki grafikte de görüldüğü üzere sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 8'ine tekabül etmektedir. Bu oran Türkiye genelinin yaklaşık 3 puan üstünde olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 9: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşi Olan İşyeri Oranları

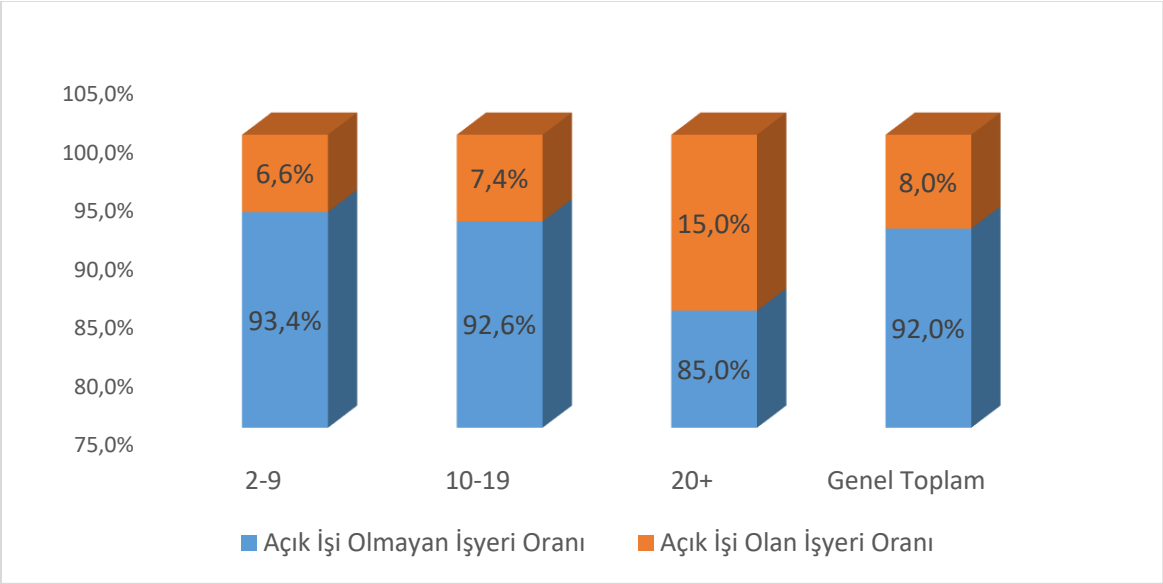

Kaynak: İPA 2021

İşyeri büyüklüklerine göre değerlendirildiğinde ise 2-9 arası yüzde 6,6 ve 10-19 arası istihdamlı işyerlerindeki tüm işyerlerinin yüzde 7,4'ünde açık iş bulunmakta iken; 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 15'inde açık işi bulunmaktadır. İşyeri büyüklüğü arttıkça açık işi olan işyeri oranı artmaktadır.

Grafik 10: İşyeri Büyüklüklerine Göre Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

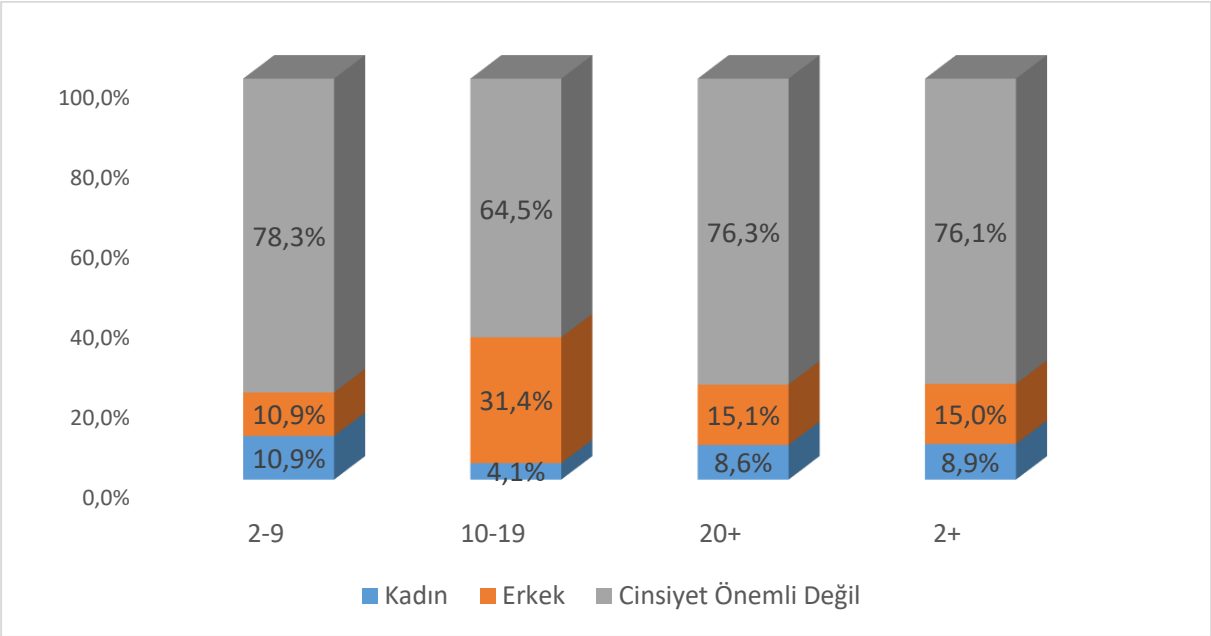

Kaynak: İPA 2021

Grafik 10'da işverenlerin açık işlerinde cinsiyet özelinde tercihleri yansıtılmıştır. Sektörde 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan toplam 16 bin 253 kişilik açık işin yüzde 76,1'inde cinsiyet anlamında özel bir tercihte bulunulmamıştır. İşverenler söz konusu açık işlerinde cinsiyetin önemli olmadığını ifade etmek istemişlerdir. Bunun yanında bu işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 8,9'unda sadece "kadın" işgücü tercihinde bulunulmuştur.

Sadece "kadın" işgücü istihdam edilmesi yönünde tercihte bulunulması ve işyeri büyüklüğü arasında dalgalı bir seyir olduğu görülmektedir. En çok "kadın" işgücü isteminin 2-9 istihdamlı işyerlerinde olduğu görülmektedir. 2-9 arası istihdamlı işyerlerinde yüzde 10,9 ve 10-19 arası istihdamlı işyerlerinde açık işlerin yüzde 4,1'inde kadın işgücü tercihinde bulunulmuşken bu oran 20+ istihdamlı işyerlerinde yüzde 8,6 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 2: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Seviyesi	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Lise Altı	21,90%	27,80%	11,30%	14,70%
Çıraklık	0,00%	0,70%	0,00%	0,10%
Genel Lise	48,30%	31,90%	44,90%	43,20%
Meslek Lisesi	6,30%	15,60%	2,80%	5,00%
Meslek Yüksekokulu	6,40%	2,20%	15,30%	12,50%
Lisans	6,20%	8,90%	7,00%	7,20%
Lisansüstü	0,00%	0,00%	0,30%	0,20%
Her hangi bir eğitim düzeyi aramıyorum	11,00%	12,90%	18,40%	16,90%
Genel Toplam	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**	**100,00%**

Kaynak: İPA 2021

Tablo 2'de ise işverenlerin cinsiyet kırılımına göre açık işlerinde hangi eğitim düzeyini talep ettikleri gösterilmiştir. Genel anlamda idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 43,2 gibi yüksek bir oranda genel lise eğitim düzeyi talep edilmektedir. Bu eğitim düzeyinden sonra en çok talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 16,9 ile herhangi bir eğitim düzeyi aramamaktadır. Üçüncü sırada talep edilen eğitim düzeyi yüzde 14,7 ile lise altı eğitim düzeyidir. Bu oranlar, sektörün mevcut istihdamından sonra ihtiyaç duyulan işgücü eğitim seviyesinin durumunu göstermektedir.

Bu oranları Türkiye geneli ile mukayese edersek; Türkiye genelinde en fazla oranda işverenler herhangi bir eğitim düzeyi aramamakta ve bunun oranı yüzde 32'dir. İkinci sırada en çok talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 20 oranı ile genel lise eğitimi iken, bunu üçüncü sırada yüzde 17,5 ile lise altı eğitim takip etmektedir. İşverenlerin açık işlerinde talep ettikleri eğitim düzeyi kapsamında sektördeki eğilim meslek lisesi yerine genel lise yönünde olduğu sergilenmektedir.

Sektörde, açık işlerde talep edilen eğitim düzeyleri cinsiyet özelinde değerlendirildiğinde; kadın işgücü tercihlerinde yüzde 48,3 ve erkek işgücü tercihlerinde yüzde 31,9 oranı ile genel lise eğitim düzeyi olduğu yukarıdaki tabloda görülmektedir. Buna göre sektördeki cinsiyete göre eğitim durumunun benzerlik göstermektedir.

Sektörde cinsiyet bazında ayrım yapılmayarak kadın ya da erkek işgücünün önemli olmadığı açık işler için ise yüzde 44,9 oranında genel lise eğitim düzeyi talep edilmektedir. Tabloda dikkat çeken bir diğer veri ise, sektördeki açık işlerde lisans ve lisansüstü eğitim düzeyi arayanların oranı, cinsiyet önemli değil diyenlerde, cinsiyet tercihi yapanlara göre daha yüksek oranda olduğu görülmektedir. Başka bir deyişle sadece kadın işgücü ya da sadece erkek işgücü talep edilmeyen açık işler için talep edilen eğitim seviyesi daha yüksektir. Bu sonucun arkasında, lisans ve lisansüstü mezunu talep edilen işler için "kadın işi" ya da "erkek işi" ayrımı yapılmadığı ve önemli olan kriterin işi yapabilecek yetkinliğe sahip olunması gerektiği hususu bulunmaktadır.

Tablo 3: Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler

Beceriler	2-9	10-19	20+	Genel Toplam
İletişim ve İfade Yeteneği	3	1	1	1
Takım Çalışması	8	2	2	2
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	8	4	3
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	7	7	3	4
Bilgisayar Kullanımı	4	6	6	5
İş Tecrübesi	4	6	7	6
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	6	3	8	7
Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	9	5	5	8
Yabancı Dil	2	9	10	9
Analitik Düşünebilme	5	4	9	10

Kaynak: İPA 2021

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada "İletişim ve İfade Yeteneği", ikinci sırada "Takım Çalışması", üçüncü sırada ise "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" bulunmaktadır. İşyeri büyüklüklerine göre becerilerin sıralamasına bakıldığında ise 2-9 istihdamlı işyerlerinde ilk üç sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Yabancı Dil ve İletişim ve İfade Yeteneği becerileri gelmektedir. 10-19 istihdamlı işyerlerinde ilk üç sırada İletişim ve İfade Yeteneği ve takım çalışması yerini korurken diğer becerinin ilk üçe giremediği görülmektedir. 20+istihdamlı işyerlerinde de İletişim ve İfade Yeteneği ve takım çalışması yerini korurken diğer becerinin ilk üç sıraya giremediği görülmektedir.

Sektörün, açık işler için talep edilen beceriler incelendiğinde Türkiye geneli ile benzer bir eğilime sahip olduğu görülmektedir. Ancak takım çalışması becerisi sektörde ilk üçte yer alırken Türkiye genelinde ilk üç sırada yer almamaktadır.

Grafik 11: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

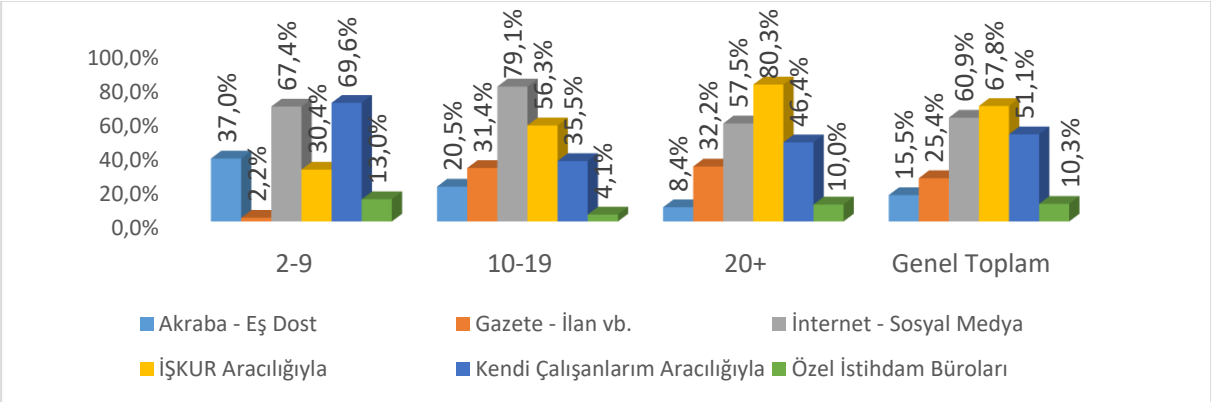

Kaynak: İPA 2021

İşverenlerin açık işleri için kullandıkları arama kanalları, işyeri büyüklüklerine göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. 2 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinde İŞKUR aracılığıyla en fazla tercih edilen arama kanalı olarak ortaya çıkmıştır. Başka bir ifadeyle idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki açık işleri her 10 kişiden yaklaşık 7 kişi İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Sektörde, ikinci sırada "İnternet-Sosyal Medya" arama kanalı olarak görülmektedir. Arama kanalı olarak üçüncü sırada ise ''Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla'' gelmektedir. Türkiye geneli açık işi olan işyerlerinin arama kanalı tercihlerine bakıldığında ise idari ve destek hizmet faaliyetleri ile benzer bir eğilim sergilendiği görülmektedir.

Tablo 4: En Fazla Açık İş Olan Meslekler

Meslekler	Açık İş Sayısı
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	2.507
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	1.382
Temizlik Görevlisi	1.065
Güvenlik Görevlisi	866
Animatör-Eğlence Hizmetleri	864
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	563
Dans Sanatçısı/Dansçı	481
Büro Memuru (Genel)	464
Paketleme İşçisi	421
Bakım Ve Onarım Elektrikçisi/Endüstriyel Bakım Ve Onarımcısı	400
Bahçe Bakım Elemanı(Park Bahçe Ve Koruların Bakımı)	302
Destek Personeli (Yardımcı Hizmetler)	276
Çağrı Merkezi Elemanı	267
Çocuk Gelişimcisi/Çocuk Gelişim Uzmanı(Çocuk Evleri)	257
Seyahat İşletmeciliği/ Turizm Ve Seyahat Hizmetleri Meslek Elemanı	240
Uzman (Genel)	206
Beden İşçisi (Temizlik)	196
Garson (Servis Elemanı)	189
Hasta Ve Yaşlı Bakım Elemanı	183
Kablo Ağı Bantlama Elemanı	168
Diğer Meslekler	4.955
Genel Toplam	**16.253**

Kaynak: İPA 2021

Tablo 4'de ise idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründen alınan açık işler içinde ilk 20'de bulunan meslekler belirtilmiştir. Sektörde 16 bin 253 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 244 farklı meslekte bulunmaktadır. 2 bin 507 kişilik açık işle ilk sırada Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, 1.382 kişilik açık işle ikinci sırada Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, 1.065 kişilik açık işle üçüncü sırada Temizlik Görevlisi meslekleri yer almıştır.

Tablo 5: Yükseköğretim Mezunu Talep Edilen Açık İşlerde İlk 20 Meslek

Meslekler	Açık İş Sayısı
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	1.148
Dans Sanatçısı/Dansçı	481
Çocuk Gelişimcisi/Çocuk Gelişim Uzmanı(Çocuk Evleri)	257
Büro Memuru (Genel)	165
Gıda Mühendisi	160
Sağlık Uzmanı	154
Proje Yöneticisi	113
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	102
Büro Yönetimi Elemanı	80
Seyahat İşletmeciliği/ Turizm Ve Seyahat Hizmetleri Meslek Elemanı	80
Animatör-Eğlence Hizmetleri	58
Güvenlik Görevlisi	47
Çağrı Merkezi Elemanı	42
Garson (Servis Elemanı)	31
Peyzaj Mimarı	26
Uluslararası Satış Elemanı	24
Otomotiv Teknolojisi Teknikeri	23
Büro İşçisi	21
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	19
Yazılım Geliştiricisi	15
Diğer Meslekler	199
Genel Toplam	**3.246**

Kaynak: İPA 2021

Tablo 5'de İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe tespit edilen açık işlerin eğitim düzeylerine göre incelenmesi sonucu işverenler tarafından yükseköğretim mezunu talep edilen açık işler görülmektedir. Sektörde yükseköğretim mezunu için verilen 3 bin 246 kişilik açık iş tespit edilmiştir. İşverenlerin meslek yüksekokulu, lisans ve lisans üstü seviyesinde işgücünü tercih ettikleri açık iş pozisyonları için ilk sırada aradıkları meslek ise 1.148 kişilik açık işle Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi olmuştur. İkinci sırada 481 kişilik açık iş ile Dans Sanatçısı/Dansçı, üçüncü sırada 257 kişilik açık iş ile Çocuk Gelişimcisi/Çocuk Gelişim Uzmanı(Çocuk Evleri) yer almaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü piyasasında, talep tarafı zaman zaman eleman temininde güçlük yaşayabilmektedir. Bunun pek çok nedeni olmakla birlikle, her geçen gün artan mobilite ve dijital çağın duyuru kapasitesi dikkate alındığında, işverenin aradığı mesleki beceri ve tecrübenin, bu olguda kilit rol oynadığı görülmektedir. Araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı işyerlerine son 1 yıl içinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri ve bunun nedenleri sorulmuştur. Bu bölümde idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe işverenlerin eleman temininde güçlük çekilen kişi sayıları meslek ayrıntısında incelenecektir.

Grafik 12: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

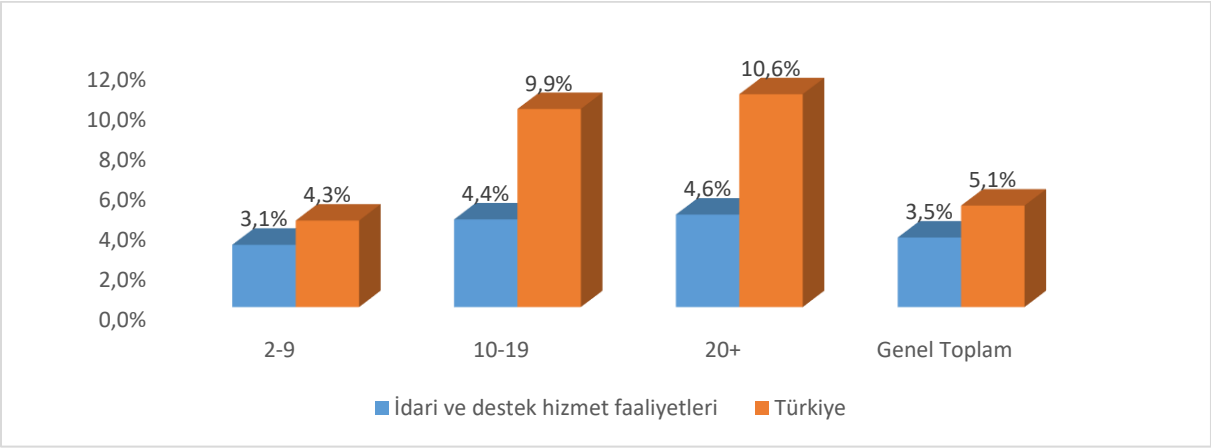

Kaynak: İPA 2021

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe araştırma kapsamına giren toplam 27 bin 788 işyerinden 962'sinde son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Geçtiğimiz yıl 10+istihdamlı işyerlerinde yüzde 5,3 olan temininde güçlük çekme oranı, bu yıl yüzde 4,5 olarak gerçekleşmiştir. 2-9 istihdamlı işyerlerinin yüzde 3,1'i, 10-19 istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,4'ü, 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,6'sı ve toplamda ise yüzde 3,5'inin eleman temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Sektörde eleman temininde güçlük çeken toplam işyeri oranı, yüzde 5,1 olan Türkiye geneli oranına göre daha düşük oranda gerçekleşmiştir.

Tablo 6: Meslek Grubuna Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Meslek Grupları	2-9	10-19	20+	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	160		741	902
Hizmet Ve Satış Elemanları			407	407
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	80	23	321	425
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları		23	15	39
Profesyonel Meslek Mensupları	1.602	35	38	1.675
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	160	140	32	333
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	320	23	80	424
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar		38	294	332
Yöneticiler			2	2
Genel Toplam	**2.323**	**284**	**1.932**	**4.538**

Kaynak: İPA 2021

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe 27 bin 788 işyerinden 4 bin 538 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Toplam temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 51,2'si 2-9 istihdamlı işyerlerinde bulunmaktadır ve temininde güçlük çekilen kişi sayısı 2 bin 323'tür. Toplam temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 6,2'si 10-19 istihdamlı işyerlerinde bulunmaktadır ve 284 kişinin temininde güçlük çekilmiştir. Bu oranlar 20+ istihdamlı işyerlerinde yüzde 42,6 ve temininde güçlük çekilen kişi sayısı 1.932 olduğu görülmektedir.

Sektörde meslek grubuna göre temininde güçlük çekilen toplam 4 bin 538 kişinin 1.675'i yani yüzde 36,9'u "Profesyonel Meslek Mensupları" meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise "Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar" meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir. Ülke geneli eleman temininde güçlük çekilen meslek gruplarına baktığımızda ise ilk iki sırada olan meslek gruplarından Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar grubunun yüzde 30,4, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ise yüzde 28,3 oranı ile ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 7: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

2-9	10-19	20+	Genel Toplam
Animatör-Eğlence Hizmetleri	Müzisyen	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Animatör-Eğlence Hizmetleri
Dans Sanatçısı/Dansçı	Tır-Çekici Şoförü	Güvenlik Görevlisi	Dans Sanatçısı/Dansçı
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	Otomotiv Teknolojisi Teknikeri	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Seyahat Acentesi Satış Görevlisi	Ahşap Mobilya İmalat Ustası	Çağrı Merkezi Elemanı	Güvenlik Görevlisi
Tatlı Ustası (Künefe)	Benzinli Otomotiv Mekanikeri	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Beden İşçisi (Temizlik)	Diğer Fidanlık İşçileri Ve Bahçıvanlar	Tele-Satış Elemanı	Tatlı Ustası (Künefe)
Diğer Elektronik Teknisyenleri	Su Yalıtımcısı	Kablo Ağı Bantlama Elemanı	Seyahat Acentesi Satış Görevlisi
Tur Operatörü	Makine Bakım Ustası	Operasyon Elemanı (Turizm)	Elektrik-Elektronik Teknisyeni
Çelik Kaynakçısı	Otomotiv Kaporta İşçisi	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Temizlik)
Tır-Çekici Şoförü	Diğer Kaynakçılar Ve Pürmüzcüler	Seramik İmal İşçisi	Çağrı Merkezi Elemanı

Kaynak: İPA 2021

Yukarıdaki tabloda sektördeki temininde güçlük çekilen ilk 10 mesleğe yer verilmiştir. İlk sırada "Animatör-Eğlence Hizmetleri" mesleğinin temininde güçlük çekildiği daha sonra "Dans Sanatçısı/Dansçı", "Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı", "Güvenlik Görevlisi", "Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi" meslekleri olduğu görülmektedir.

Grafik 13: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

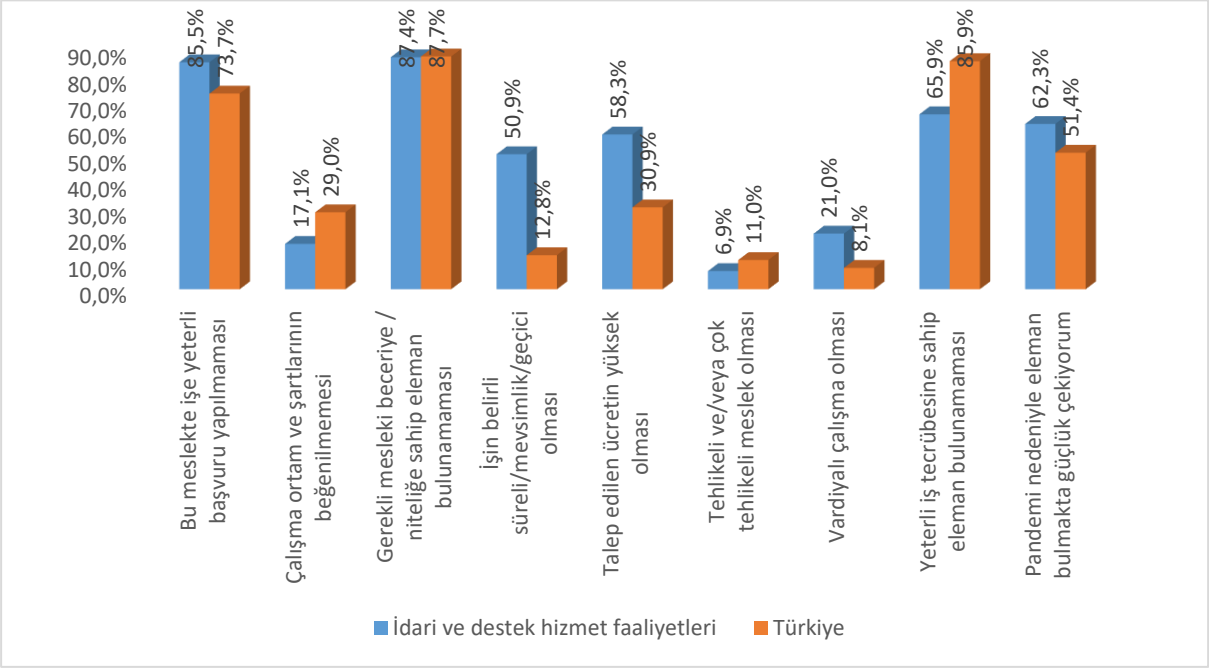

Kaynak: İPA 2021

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 87,4'ünün Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni ile temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinin 0,3 puan altında gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 85,5 oranında ise Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması ve yüzde 65,9 ile Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenleri ön plana çıkmıştır. Sektörde, eleman temininde güçlük çekilme nedenlerinden ilk üç sıra, Türkiye geneli ile aynı gerçekleşmiştir.

Tablo 8: 20+ İşyerlerinde İllere Göre Açık İş ve TGÇM Sayıları

İl	Açık İş Sayısı	TGÇM
İSTANBUL	5.311	304
ANTALYA	1.024	343
BALIKESİR	540	310
İZMİR	495	134
KONYA	418	20
KOCAELİ	408	164
VAN	407	27
MUĞLA	373	12
MALATYA	311	6
BURSA	265	65
AYDIN	230	3
ANKARA	209	81
TEKİRDAĞ	156	13
ŞANLIURFA	145	
TRABZON	136	15
GAZİANTEP	129	36
BİLECİK	120	84
ESKİŞEHİR	113	10
BATMAN	112	
ADANA	105	3
MANİSA	78	
MERSİN	61	4
DİYARBAKIR	56	1
KAYSERİ	53	106
YALOVA	50	2
SAMSUN	45	41
BİTLİS	40	10
ERZURUM	37	1
KARS	36	
ÇORUM	26	10

İl	Açık İş Sayısı	TGÇM
MARDİN	25	
UŞAK	24	
AFYONKARAHİSAR	22	6
SİVAS	22	24
EDİRNE	20	
KIRIKKALE	20	
ORDU	20	12
DÜZCE	15	2
DENİZLİ	8	17
ÇANAKKALE	8	2
ZONGULDAK	8	
HATAY	6	2
KÜTAHYA	6	10
KARABÜK	5	
SAKARYA	4	20
BİNGÖL	2	5
TOKAT	1	
AĞRI	1	
ARTVİN	1	
AKSARAY	1	2
YOZGAT	1	1
NEVŞEHİR		4
ADIYAMAN		1
BURDUR		10
RİZE		1
AMASYA		1
KIRŞEHİR		1
KASTAMONU		2
Genel Toplam	**11.713**	**1.932**

*Türkiye geneli sayısı, 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık iş ve TGÇM sayısıdır.
Kaynak: İPA 2021

Grafikte sektörde araştırmaya katılan 20 ve daha fazla istihdamlı işyerlerinde, illere göre açık iş ve temininde güçlük çekilen eleman sayıları verilmektedir. Temininde güçlük çekilen eleman sayılarında birinci sırada Antalya, ikinci sırada Balıkesir ve üçüncü sırada İstanbul gelmektedir. Açık iş sayılarına gelince birinci sırada İstanbul, ikinci sırada Antalya ve üçüncü sırada ise Balıkesir gelmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe işverenlerin 2022 yılı Nisan sonu itibariyle istihdamlarının ne yönde değişim gösterecekleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda işverenlerden bir yıl sonraki istihdam değişimlerini meslek düzeyinde tahmin etmeleri istenmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektör	Net İstihdam Değişimi	NİDO (%)
Bilgi ve iletişim	15.544	6,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	41.093	4,4%
İmalat	169.840	3,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27.018	3,8%
Gayrimenkul faaliyetleri	3.641	3,7%
Toptan ve perakende ticaret	120.311	3,6%
İnşaat	39.881	3,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5.387	3,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	7.513	2,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2.288	2,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	30.524	2,6%
Ulaştırma ve depolama	24.127	2,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	3.152	1,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7.703	1,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1.264	1,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1.195	1,1%
Eğitim	3.657	1,0%
Türkiye Geneli	504.140	3,4%

Kaynak: İPA 2021

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü oransal net istihdam değişiminde yüzde 2,6 ile Türkiye Genelinin altındadır. Kişi sayısı olarak artışlar incelendiğinde; 30 bin 524 kişi ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü beşinci sırada yer almaktadır.

Tablo 10: Net İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Hizmet Ve Satış Elemanları	Otobüs Kaptanı (Şoförü)
Temizlik Görevlisi	Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri Elemanı
Güvenlik Görevlisi	Operasyon Elemanı (Turizm)
Diğer Rehberler	Diğer Garsonlar, Barmenler Ve İlgili İşçiler
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Adalet Öğretmeni

Kaynak: İPA 2021

Yukarıdaki tabloda ise net istihdam artışının ve azalışının beklendiği meslekler verilmiştir. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe araştırma kapsamına giren 2+ istihdamlı İşyerlerinden 2022 yılı Nisan sonunda istihdam artışının beklendiği ilk beş sırada yer alan meslekler; "Hizmet Ve Satış Elemanları", "Temizlik Görevlisi", ''Güvenlik Görevlisi'', Diğer Rehberler ve "Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı" meslekleri olarak tahmin edilmiştir. İstihdam azalışının beklendiği meslekler ise "Otobüs Kaptanı (Şoförü)", "Konaklama Ve Seyahat Hizmetleri Elemanı", "Operasyon Elemanı (Turizm)", '' Diğer Garsonlar, Barmenler Ve İlgili İşçiler'' ve "Adalet Öğretmeni" olarak beklenmektedir.

Tablo 11: Gelecek 10 Yıl İçerisinde İşgücü Piyasasında Yaşanan Teknolojik Değişim Ya Da Dönüşümün İstihdama Yansıması Oranları

Teknolojik Değişim Ya Da Dönüşümün İstihdama Yansıması	İdari ve destek hizmet faaliyetleri	Türkiye
Fikrim yok	51,4%	50,3%
İstihdamı arttıracaktır	18,6%	16,2%
İstihdamı azaltacaktır	11,2%	12,2%
İstihdamı Değiştirmez	18,8%	21,3%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2021

Yukarıdaki tablo incelendiğinde gelecek 10 yıl içinde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdama yansıması oranlarında sektörde "fikrim yok" diyen işverenlerin yüzde 51,4 iken Türkiye Genelinde ise bu oran yüzde 50,3'e çıkmaktadır. Dikkat çeken en önemli veri, sektörde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdama yansımasında "istihdamı artıracaktır" diyen işveren sayısı oransal olarak Türkiye Genelinin 2,2 puan üstünde olduğu görülmektedir. Sektörde ''İstihdamı Değiştirmez'' diyen işverenlerin sayısı oransal olarak Türkiye Geneline göre 2,5 puan altında olduğu görülmektedir.

İDARİ VE DESTEK HİZMETLERİ FAALİYETLERİ SEKTÖRÜNDE GELECEĞİN MESLEKLERİ

E-ticaret, Dijital dönüşüm, Elektronik güvenlik sistemleri, Müşteri temsilciği ve çağrı merkezlerinde yapay zeka kullanımı, Evde sağlık hizmetleri gelişim göstermesi beklenen alanlardır.

Aşağıdaki görselde 10 yıl sonrasında İdari Ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri Sektöründe ön plana çıkacak mesleklere yer verilmektedir.

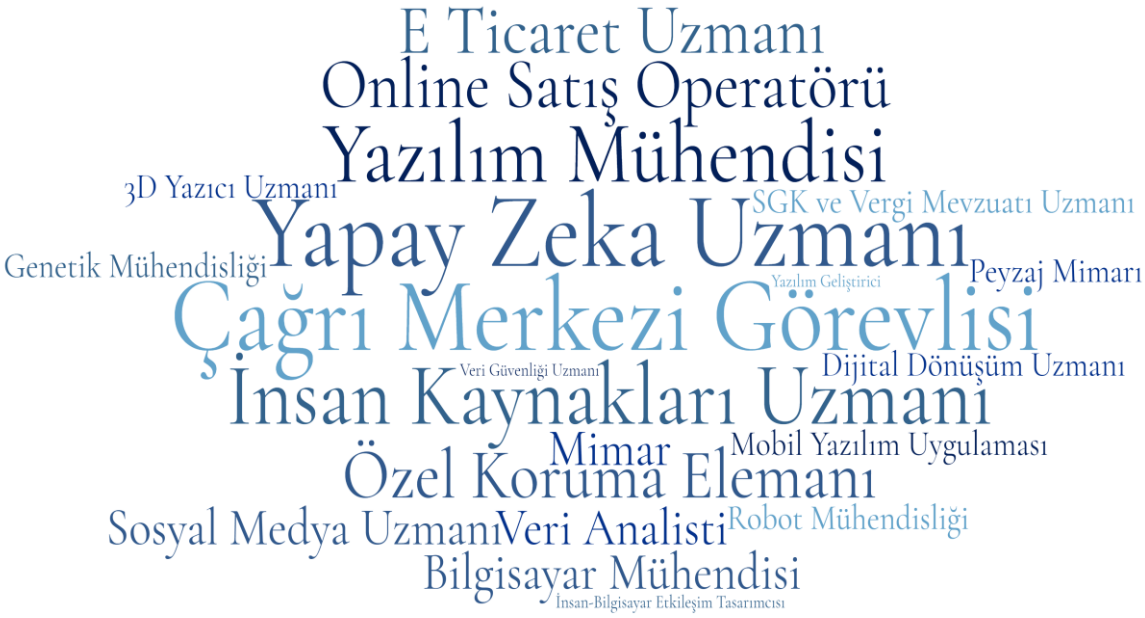

İdari Ve Destek Hizmetleri Faaliyetleri Sektöründe gelecek 10 yıl içerisinde öne çıkacak ilk beş meslek; “Yazılım Mühendisi”, “Çağrı Merkezi Görevlisi”, “İnsan Kaynakları Uzmanı”, “Yapay Zeka Uzmanı” ve “Online Satış Operatörü” meslekleridir.

SONUÇ

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektör raporu, 22 Mart – 30 Nisan 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilen 2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarından derlenerek yazılmıştır. Bu rapor sektörün mevcut durumunu, istihdam yapısını, ihtiyaçlarını ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine yönelik bilgiler vermektedir.

2021 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe 27 bin 788 işyeri için veri derlenmiş olup, bu işyerlerinde toplam 1 milyon 191 bin 961 çalışan tespit edilmiştir.

Sektörde faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 74,4'ü 2-9 arası istihdamlı işyerlerinden ve yüzde 9,7'si 10-19 arası istihdamlı işyerlerinden oluşmaktadır. 20 ve daha fazla istihdamlı işyeri sayısı ise toplam işyerleri içinde yüzde 15,9 oranında bulunmaktadır.

Sektörde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 1 milyon 191 bin 961 çalışan tespit edilmiştir. Çalışanların yüzde 70'i erkeklerden, yüzde 30'u ise kadınlardan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında bulunan işyerlerinde Türkiye genelinde toplam çalışan sayısı 14 milyon 911 bin 962 olarak tespit edilmiş olup, Türkiye genelinde toplam çalışanların yüzde 28,1'i kadınlardan oluşmaktadır. Sektörde kadınların ağırlığı Türkiye geneline göre yaklaşık 2 puan daha fazladır. Sektörde çalışan her 10 kişiden yaklaşık 3 kişisi kadındır.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe işyeri ve mevcut istihdam verilerinden hareketle Türkiye geneli içindeki durumu değerlendirildiğinde; sektör, ülkemiz istihdamının yüzde 8'ini barındırmaktadır.

Araştırma kapsamında idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe 27 bin 788 işyerinden 2 bin 225'inde çalışma döneminde açık iş olduğu tespit edilmiş olup, 2 bin 225 işyerinden toplam 16 bin 253 kişilik açık iş olduğu bilgisi alınmıştır.

Sektörde açık işi olan işyerleri, sektördeki araştırma kapsamındaki tüm işyerlerinin yüzde 8'ine tekabül etmektedir. Bu oran Türkiye genelinin yaklaşık 3 puan üstünde olduğu tespit edilmiştir.

Sektördeki açık iş oranı yaklaşık yüzde 1,1 olarak tespit edilmiştir. Bir diğer ifadeyle sektörde 100 kişilik istihdam potansiyelinin yaklaşık 99'unun fiili istihdamda olduğu, yaklaşık bir kişilik

ise personel açığının bulunduğu tespit edilmiştir. Açık iş oranı Türkiye genelinde yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Sektörün açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranından yaklaşık 0,4 puan altında gerçekleşmiştir. Sektörün eleman ihtiyacı Türkiye ortalamasının altındadır.

Sektörde 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan toplam 16 bin 253 kişilik açık işin yüzde 76,1'inde cinsiyet anlamında özel bir tercihte bulunulmamıştır. İşverenler söz konusu açık işlerinde cinsiyetin önemli olmadığını ifade etmek istemişlerdir.

Genel anlamda idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe 2+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 43,2 gibi yüksek bir oranda genel lise eğitim düzeyi talep edilmektedir. Bu eğitim düzeyinden sonra en çok talep edilen eğitim düzeyi ise yüzde 16,9 ile herhangi bir eğitim düzeyi aramamaktadır. Üçüncü sırada talep edilen eğitim düzeyi yüzde 14,7 ile lise altı eğitim düzeyidir. Bu oranlar, sektörün mevcut istihdamından sonra ihtiyaç duyulan işgücü eğitim seviyesinin durumunu göstermektedir.

Sektördeki tespit edilen tüm açık işler için talep edilen beceriler sıralandığında ilk sırada "İletişim ve İfade Yeteneği", ikinci sırada "Takım Çalışması", üçüncü sırada ise "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" bulunmaktadır.

Sektörde 16 bin 253 kişilik açık iş tespit edilmiş olup bu açık işler 244 farklı meslekte bulunmaktadır. 2 bin 507 kişilik açık işle ilk sırada Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, 1.382 kişilik açık işle ikinci sırada Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, 1.065 kişilik açık işle üçüncü sırada Temizlik Görevlisi meslekleri yer almıştır.

Sektörde araştırma kapsamına giren toplam 27 bin 788 işyerinden 962'sinde son 1 yılda eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Geçtiğimiz yıl 10+istihdamlı işyerlerinde yüzde 5,3 olan temininde güçlük çekme oranı, bu yıl yüzde 4,5 olarak gerçekleşmiştir.

Sektörde meslek grubuna göre temininde güçlük çekilen toplam 4 bin 538 kişinin 1.675'i yani yüzde 36,9'u "Profesyonel Meslek Mensupları" meslek grubunda olduğu görülmektedir. İkinci sırada ise "Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar" meslek grubunun olduğu tespit edilmiştir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk sırada sırada "Animatör-Eğlence Hizmetleri" mesleğinin temininde güçlük çekildiği daha sonra "Dans Sanatçısı/Dansçı", "Müşteri

Hizmetleri Görevlisi/Asistanı", "Güvenlik Görevlisi", "Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi" meslekleri olduğu görülmektedir.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 87,4'ünün Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni ile temininde güçlük çektikleri tespit edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinin 0,3 puan altında gerçekleşmiştir. Daha sonra yüzde 85,5 oranında ise Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması ve yüzde 65,9 ile Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenleri ön plana çıkmıştır. Sektörde, eleman temininde güçlük çekilme nedenlerinden ilk üç sıra, Türkiye geneli ile aynı gerçekleşmiştir.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü oransal net istihdam değişiminde yüzde 2,6 ile Türkiye Genelinin altındadır. Kişi sayısı olarak artışlar incelendiğinde; 30 bin 524 kişi ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü beşinci sırada yer almaktadır.

Sektörde, yatırım planlayan işyerlerinin yüzde 44,3'ü "ilave yatırım", yüzde 29,1'i "teknolojik yatırım, yüzde 32,3'ü "stratejik yatırım" yapacağını, yüzde 23,4'ü "diğer yatırım" seçeneğini belirtmişlerdir.

Sektörde e-ticaret uygulama oranı 2+ istihdamlı işyerlerinde yüzde 13,9 iken Türkiye genelinde bu oranın yüzde 9,1'e düştüğü gözlemlenmiştir.

her 10 işverenden yaklaşık 8'inin ve Türkiye genelinde ise her 10 işverenden 7'sinin pandemiden kaynaklı işlerinin azaldığını belirtmişlerdir.

Sektördeki 10+ istihdamlı işyerlerininin Sektördeki 10+ istihdamlı işyerlerininin son beş yılın açık iş oranları incelendiğinde 2017 yılından 2018 yılına kadar bir artış yaşandığı görülmekte olup ancak 2018 yılından 2019 yılına kadar bir azalış olduğu gözlemlenmektedir. 2020 yılından 2021 yılına kadarki azalışın en sebeplerinde biri pandeminin etkisinin devam ettiği görülmektedir.

Sektörde, gelecek 10 yıl içinde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdama yansıması oranlarında sektörde "fikrim yok" diyen işverenlerin yüzde 51,4 iken Türkiye Genelinde ise bu oran yüzde 50,3'e çıkmaktadır. Dikkat çeken en önemli veri, sektörde teknolojik değişim ya da dönüşümün istihdama yansımasında "istihdamı artıracaktır" diyen işveren sayısı

oransal olarak Türkiye Genelinin 2,2 puan üstünde olduğu görülmektedir. Sektörde ‘’İstihdamı Değiştirmez’’ diyen işverenlerin sayısı oransal olarak Türkiye Geneline göre 2,5 puan altında olduğu görülmektedir.

E-ticaret, Dijital dönüşüm, Elektronik güvenlik sistemleri, Müşteri temsilciği ve çağrı merkezlerinde yapay zeka kullanımı, Evde sağlık hizmetleri gelişim göstermesi beklenen alanlardır.